

26
ROČNÍK 13

7. května 2004

V ČÍSLE:

Ministr životního prostředí přednášel v aule PŘF UP • Univerzita prozatím v rozpočtovém provizoriu • Blíží se volby děkanů dvou fakult UP • Na aktuální téma: vzdělávací programy EU – nové možnosti pro české vysoké školy • Univerzitní pracoviště informují: distanční vzdělávání na FF UP

V úterý 4. 5. se z nádvoří Zbrojnice (IC UP) opět vydal na cestu městem majálesový průvod, který zahájil letošní studentské slavnosti. Králem Majáles 2004 se stal student UP J. Kovář. Dvoudenní program oslav pak pokračoval v areálu Envelopy, U-klubu, AMC klubu a Uměleckého centra UP.

(Další informace viz níže.)

-red-, foto -tj-, -map- ▶

Setkání neklidných v Olomouci

■ Ve dnech 29. a 30. dubna jsme měli tu čest přivítat na půdě Univerzity Palackého zástupce Univerzity Karlovy z Prahy a Hradce Králové, Vysoké školy ekonomické v Praze, Ostravské univerzity v Ostravě, Slezské univerzity v Opavě a Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Při příležitosti prvního republikového zasedání zástupců Iniciativy Týdne neklidu organizátoři a sympatizanti cílů Týdne neklidu zhodnotili akci Týden neklidu a radili se o dalším společném postupu.

Iniciativa Týdne neklidu vznikla jako přirozené pokračování aktivit spojených s organizací a prosazováním zájmů a požadavků samotného Týdne neklidu. Iniciativa je volným sdružením členů akademické

Dokončení na str. 7

Iniciativa Týdne neklidu za reformu veřejných vysokých škol

Iniciativa Týdne neklidu vyzývá akademická grémia a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR k okamžitému dopracování návrhu reformy veřejných vysokých škol a k jeho předložení Vládě ČR i veřejnosti.

Na základě předchozích jednání očekáváme, že budeme ke spolupráci na výsledné podobě reformy přizváni. Jsme připraveni aktivně se podílet na vytváření reformy.

Vzhledem k prioritám vlády i opozice předpokládáme, že náš požadavek realizace reformy podpoří celá politická reprezentace.

Iniciativa Týdne neklidu bude prosazovat přijetí reformy veřejných vysokých škol na všech úrovních, a to mnohem důrazněji než doposud!

Připravujeme program protěstních akcí na podzim roku 2004 pro případ, že reforma českého vysokého školství bude opět odložena.

Majáles opět v ulicích města

■ Posluchači Univerzity Palackého si v úterý 4. 5. 2004 zvolili nového krále Majáles. Královnou Majáles 2003 E. Machů tak vystřídal student Filozofické fakulty UP J. Kovář.

Studentská veselice začala něco po poledni tradičně průvodem masek. Ten směřoval z nádvoří Informačního centra UP (shromáždění vodníků, masařek, lesních lidí, upírů, čarodějnic, kraviček, těhotných i batolat...) nejprve na Horní náměstí, a to za jediným cílem – zvolit krále či královnou Majáles 2004. Sama volba proběhla v novém duchu. Toho, kdo olomouckým vysokoškolákům bude nyní vládnout, totiž určili na Horním náměstí (nejen) studenti svým potleskem. Před I. Pražákovou (FF UP), která vysokoškolákům nabídla ukázkou břišních tanců jako příslib „pohodového života v prostředí harému“, upřednostnili posluchači UP J. Kováře (FF UP), jenž ve svém volném vstupu „propagoval“ záračný VAN B 22 A.

Tento „divotvorný fén“, vhnající informace do studentské mozkovny a umožňující průchodnější komunikaci, by měl ve výsledku přinést studentům především dostatek času. *Náš problém je čas, čas, čas! Nic totiž nestihnáme... A vyřeší první kandidátka náš problém? Ten vyřeší jen VAN B 22 A!*, přesvědčoval své budoucí studentské poddané druhý kandidát. A s úspěchem. Obecenstvo svým potleskem a vykřičenými hlasívkami ponechalo život v harému v pozadí a rozhodlo se žít v recesi.

Než se majálesový průvod vydal s novým králem přes Dolní náměstí a Tržnici na louku k Envelopě, rozloučilo se studentské poddanstvo s dnes již bývalou královnou Majáles 2003 E. Machů. Tu se z vladařského křesílka pokoušelo „vytípat“ ještě před samou volbou „poletující“ hejno masařek (viz titulní foto vlevo nahoře). Poté, co vladařskou korunu předala novému králi a sdělila několik vět shromážděnému studentstvu, už nic nebránilo zahájení další části bujarého veselí. Tým organizátorů připravil pro studenty širokou škálu zábavy. Kromě koncertů nejrůznějších kapel, filmových projekcí, divadelních představení to byly četná sportovní klání, exhibice a turnaje.

Navzdory přejícímu májovému počasí i rektorskému volnu se však k volbě krále Majáles dostavil na Horní náměstí jen vzorek olomouckého vysokoškolského studentstva. Ke zvolení krále Majáles 2004 tak možná přispěl i budoucí vysokoškolští studenti (viz titulní foto vpravo nahoře) či např. absolventi-senióri jiných univerzit (viz foto vpravo).

Než se majálesový průvod vydal s novým králem přes Dolní náměstí a Tržnici na louku k Envelopě, rozloučilo se studentské poddanstvo s dnes již bývalou královnou Majáles 2003 E. Machů. Tu se z vladařského křesílka pokoušelo „vytípat“ ještě před samou volbou „poletující“ hejno masařek (viz titulní foto vlevo nahoře). Poté, co vladařskou korunu předala novému králi a sdělila několik vět shromážděnému studentstvu, už nic nebránilo zahájení další části bujarého veselí. Tým organizátorů připravil pro studenty širokou škálu zábavy. Kromě koncertů nejrůznějších kapel, filmových projekcí, divadelních představení to byly četná sportovní klání, exhibice a turnaje.

Navzdory přejícímu májovému počasí i rektorskému volnu se však k volbě krále Majáles dostavil na Horní náměstí jen vzorek olomouckého vysokoškolského studentstva. Ke zvolení krále Majáles 2004 tak možná přispěl i budoucí vysokoškolští studenti (viz titulní foto vpravo nahoře) či např. absolventi-senióri jiných univerzit (viz foto vpravo).

M. Hronová, foto -tj-, -map-

V rámci Ekologických dnů přednášel na UP ministr životního prostředí

■ O rozvojové pomoci začal s akademickou čtvrt-hodinkou zpoždění přednášet RNDr. L. Ambrozek, ministr životního prostředí ČR a poslanec Poslanecké sněmovny PČR. V zaplněné aule Přírodovědecké fakulty UP hovořil 26. 4. o uvedené oblasti poté, co položil základní kámen k nové stavbě šetrné k životnímu prostředí (objekt bude součástí výukového bio-centra Sluňákov), jež má v příštím roce vzniknout v Horce nad Moravou.

Ministr životního prostředí ČR se v průběhu své přednášky zmiňoval o historii české rozvojové pomoci, připomněl,

že se na rozvojové pomoci podílí více resortů ČR, řečena byla též čísla charakterizující výši naší pomoci. Zopakoval (nejen) studentskému obecenstvu informaci týkající se rozdílnosti našich donátorských aktivit a v této souvislosti hovořil o snaze soustředit, tedy zúžit naši zahraniční rozvojovou pomoc zhruba do sedmi vytipovaných teritorií. Právě tyto oblasti jsou, jak i RNDr. L. Ambrozek uvedl, předmětem jeho ministerských zahraničních cest, díky nimž pak má podle něj následná pomoc konkrétnější kontury. V řadě příkladů ze současnosti zmínil výstavbu vodovodního přivaděče v jednom ze srbských měst, v němž se obyvatelstvu nedostává pitné vody; podobný příklad našich konkrétních donátorských aktivit je viděn v dalším ze srbských měst, do něhož česká zahraniční rozvojová pomoc přichází v podobě financování projektu týkajícího se zpracování komunálního odpadu (v Srbsku neexistuje jediná skládka, která by splňovala požadavky EU). S odpadem ničí životní prostředí pomáhá Česká republika např. také v Černé Hoře. Před početnou skupinou studentů oboru Mezinárodní rozvojová studia RNDr. L. Ambrozek zmiňoval také českou zahraniční rozvojovou pomoc v repu-

blích bývalého Sovětského svazu, v diskusi pak hovořil o České republice jakožto příjemci pomoci, a to ve smyslu budoucích kritérií EU v oblasti čištění odpadních vod. Debata byla vedena taktéž o obnovitelných zdrojích a našem závazku vůči Evropské unii.

Setkání ministra životního prostředí RNDr. L. Ambrozka se uskutečnilo v rámci *Ekologických dnů*, v jejichž průběhu se o problematice životního prostředí diskutovalo ještě tentýž den několikrát: v aule PŘF UP hovořil vpořadě ministr životního prostředí RNDr. L. Ambrozek o aktuálních problémech ochrany životního prostředí s některými osobnostmi veřejného života, včetně těch, kteří usedli do křesla ministra životního prostředí jako jeho předchůdci. O globální odpovědnosti, životním prostředí debatovali večer také senátorka J. Seitlová či cestovatel Z. Poláček, o den později pak o environmentální politice ČR a „dohánění evropského vlaku“ (o tom, kdo, jak a s jakými výsledky prosazuje kvalitní podmínky pro život) přednášel Mgr. D. Vondrouš, absolvent PŘF UP, nyní tajemník ministra životního prostředí (na snímku vpravo). Na půdu Univerzity Palackého zavítala též K. Pröllová z nevládní organizace *Triolog* (sídlo ve Vídni), pod jejímž vedením proběhl workshop o podpoře nevládním rozvojovým organizacím z nově přístupujících zemí EU a o spolupráci mezi nevládními rozvojovými organizacemi z rozvojových zemí a ze zemí EU včetně nových deseti členských států; v průběhu týdne proběhla v prostorách Uměleckého centra UP také panelová diskuse o české rozvojové pomoci na téma hledání systémového řešení na prahu Evropské unie, kterou uspořádala *Nadace Heinricha Bölla* v Praze a Pražský institut pro globální politiku *Glapolis*.

M. Hronová, foto T. Jemelka

Soutěž o Ceny děkana PŘF UP v oboru matematika

■ Dne 20. 4. 2004 se konala na Přírodovědecké fakultě UP soutěž nejlepších studentských prací o Ceny děkana fakulty. Studenti bakalářského, magisterského a doktorského studia soutěžili ve třech sekcích. Soutěžní práce byly věnovány různorodým problematikám z oblasti algebry, diferenciálních rovnic, numerických metod a statistiky. Šestičlenná porota, kterou tvořili čtyři profesori a dva docenti, ocenila ve svém závěrečném hodnocení vysokou kvalitu soutěžních prací, výbornou úroveň a připravenost vystoupení jednotlivých soutěžících a zájem studentů o soutěž. Její kvalitu dokumentuje také skutečnost, že některé z vítězných prací již byly přijaty anebo jsou připravovány k publikaci v mezinárodních matematických časopisech. Stanovení pořadí soutěžních prací proto nebyl jednoduchý úkol pro soutěžní porotu.

V sekci studentů 1.–4. ročníku byly nejvýše hodnoceny práce K. Hrona (*Toeplitzovy matice a plurální čísla ve statistické analýze časových řad*) a R. Vránové (*Signál a periodogram*). Na druhém místě se umístila práce L. Šimčíkové (*Rozhodování v podmínkách rizika*).

V sekci studentů 5. ročníku se na 1. místě umístil J. Tomeček (*Nonlinear boundary value problem for*

nonlinear second order differential equation with impulses). O druhé místo se podělili dva soutěžící – O. Pavlačka (*Normované fuzzy váhy*) a P. Tuček (*Diskrétní dynamický pavučinový model*), stejně jako o místo třetí soutěžící H. Donátová (*Odhady variačních komponent metodou maximální věrohodnosti*) a Z. Kianičková (*Odhady parametrů kalibrační krivky*).

V sekci studentů doktorského studia porota nejvýše ocenila práci Mgr. J. Kühra (*A generalization of GMV-algebras II*). Druhé místo přisoudila dvěma soutěžícím, a to Mgr. P. Fibingerovi (*Optimalizační úloha nalezení tloušťky nehomogenní struny s maximální tuhostí*) a Mgr. J. Markovi (*Statistical analysis of historical geographical measurements*). O třetí místo se podělili Mgr. T. Furst (*On non-linear diffusion*) a Mgr. V. Polášek (*Periodic BVP with \varnothing -Laplacian and impulses*).

Prof. S. Staněk, CSc., PŘF UP

Univerzita prozatím v rozpočtovém provizoriu

■ Akademický senát UP neschválil na svém zasedání 28. 4. 2004 *Návrh souhrnného rozpočtu UP na rok 2004*. Ten každoročně předkládá Akademickému senátu UP rektorka UP.

Materiál, jež v komentáři přiblížila prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP, a Ing. J. Jírka, kvestor UP, nedoporučila ke schválení ponejprv ekonomická komise AS UP, podle níž je takto předložený rozpočet neprůhledný, nekontrolovatelný a nekompletní. Stanovisko EK AS UP (bez pozměňovacích návrhů) prezentoval na uvedeném jednání její předseda doc. J. Stefanides (FF UP).

(Další informace ze zasedání Akademického senátu UP 28. 4. přineseme v příštím čísle.)

-map-

Proběhla první část speciální olympiády

■ V prostorách olomoucké radnice byla 3. 5. zahájena výstava fotografií zachycující první část XII. Regionální speciální olympiády (RSO), která proběhla 27. 4. 2004 v plaveckém areálu Zábřeh. Letošní sportovní akce pro mentálně postižené osoby, na niž je přihlášeno přes 500 sportovců nejen z České republiky, ale také ze Slovenska a Polska, vyvrcholí 13. 5. v Olomouci na atletickém stadionu AK Olomouc, DDM a druhém fotbalovém hřišti SIGMA.

XII. ročník Regionální speciální olympiády pořádá Fakulta tělesné kultury UP ve spolupráci s městem Zábřeh a Kulturním, vzdělávacím a dětským centrem města Zábřeh. Navazuje na jedenáct předchozích ročníků RSO pořádaných v Olomouci a je součástí sportovních programů regionálních, národních a mezinárodních Speciálních olympiád akreditovaných Special Olympics International (SOI). Účastníci XII. RSO jsou mentálně postižení sportovci z Olomouckého kraje.

Program letošního ročníku je obohacen nejen o výstavu fotografií, ale i o seminář ke sportovním aktivitám mentálně postižených, premiéru turnaje v bocce (obdobu petanque) v ČR aj. K novinkám patří i rozdělení sportů do dvou měst a dnů, tak, aby měli sportovci možnost zúčastnit se co největšího počtu disciplín a aby bylo osloveno co nejširší publikum.

Podrobné informace o programu viz [http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/](http://rso.wz.cz/http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/).

-red-

Blíží se volby děkanů dvou fakult UP

■ V nejbližších dnech se uskuteční volby děkanů Lékařské a Právnické fakulty UP.

Volba děkana Lékařské fakulty UP v Olomouci proběhne 11. 5. 2004 ve 13 hod. Kandidaturu na nového děkana LF přijali **doc. M. Heřman, Ph.D.**, z Radiologického ústavu a **prof. Z. Kolář, CSc.**, přednosta Ústavu patologie LF UP. Prezentace kandidátů proběhne 6. 5. po zasedání AS LF (začátek ve 14 hod.) ve velké posluchárně Teoretických ústavů LF UP.

Volba děkana Právnické fakulty UP v Olomouci se bude konat 31. 5. 2004. Kandidáti – **JUDr. Mag. iur. M. Malacka, Ph.D.** (dosavadní děkan PF UP), a **doc. N. Šišková, Ph.D.** (vedoucí Katedry mezinárodního a evropského práva PF), se představí ve čtvrtek 20. 5. ve 14 hod. v aule PF (předběžný termín).

-red-, -mr-

Stručně

V úterý 27. 4. se v aule FF UP uskutečnila slavnostní promoce *dalšího ročníku absolventů Univerzity třetího věku*.

Přednášku s názvem „La historia de México en la literatura mexicana“ pronesl v rámci cyklu přednášek *Centra pro Latinskoamerické studia (CELA)* 28. 4. v aule FF UP **G. O. Sandy** (Agregado Cultural de la Embajada de México).

-red-, foto -tj-

**Vyhlášení vítězů
10. ročníku veřejné
Literární soutěže pro studenty UP**
vypsané rektorkou UP
**se koná v úterý 18. 5. 2004 ve 14 hod.
v Centru Aletti**

(Křížkovského 2, Olomouc).

Soutěžní práce hodnotila odborná porota
pod předsednictvím PhDr. P. Hory, Ph.D.
Zveme všechny účastníky soutěže
a jejich příznivce.

Posluhačky Katedry hudební výchovy PdF UP uspěly na prešovské „Moyzesianě“

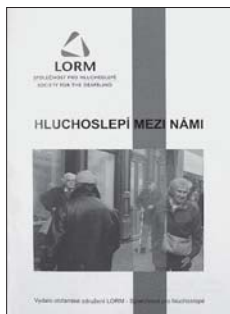
■ Jedná se o mezinárodní pěveckou soutěž studentů vysokých škol pedagogického směru, kterou každoročně organizuje Pedagogická fakulta Prešovské univerzity. Soutěž je pojmenována podle slovenského hudebního skladatele Mikuláše Moyzese a letos vysílala Katedra hudební výchovy PdF UP dvě studentky vyzkoušet své štěstí i schopnosti v kategorii „sólový zpěv“ (pedagogické vedení MgA V. Kyas). Posluhačka L. Schallenbergerová (1. ročník studijního oboru Hudební výchova pro střední školy a základní umělecké školy) získala celkově druhé místo a Cenu děkana Prešovské fakulty. Studentka M. Siudová obdržela Cenu poroty „za interpretaci skladby autora krajiny, z které pochází“ – konkrétně písně Leoše

Janáčka. K úspěchu obou výrazně přispěla i hostující M. Nováková (Církevní konzervatoř Kroměříž) jako klavírní doprovod. Kromě českých a maďarských účastníků soutěžilo i několik kolektivů v kategorii „komorní zpěv“. Součástí soutěže byl i seminář, jehož tématem byla „problematika hlasové výchovy na pedagogických fakultách“.

Nedávno uzavřená mezifakultní dohoda o vzájemné spolupráci prešovské a olomoucké pedagogické fakulty má za sebou jednu z prvních akcí. Její úspěšnost šíří dobré jméno nejen Katedře hudební výchovy PdF UP, ale i celé Univerzitě Palackého.

Oceněným studentkám srdečně blahopřejeme. -rs-

K problematice osob s hluchoslepotou

■ Pod záštitou prof. J. Mačákové, CSc., rektorky UP, Ing. M. Tesaříka, primátora města Olomouce, a za podpory Hilton/Perkins Programu Perkinsonovy školy pro slepé Wattertown Massachusetts se v Olomouci ve dnech 22.–25. 4. 2004 uskutečnila 2. ročník mezinárodní konference k problematice osob s hluchoslepotou. Konferenci ke 110. výročí založení Speciální mateřské školy a Speciální základní školy pro sluchově postižené v Olomouci, jejíhož zahájení se zúčastnila i děkanka FTK UP doc. H. Válková, CSc. (na snímku vlevo), uspořádaly Sdružení rodičů a přátel hluchoslepých dětí ZABLESK, Speciální mateřská škola a Speciální základní škola pro sluchově postižené Olomouc, Fakulta tělesné kultury UP a Pedagogická fakulta UP.

-red-, foto -tj-

O čem jednalo Kolegia rektorky UP (21. 4. 2004)

* Výsledek kontroly podkladů pro RIV

Prof. M. Mašláň, CSc., prorektor UP pro záležitosti vědy a výzkumu informoval členy Kolegia rektorky UP o výsledku kontroly materiálů určených pro státní databázi RIV (Rejstřík informací o výsledcích). Finančně, jež UP v tomto roce získá na specifický výzkum, budou totiž nižší než loni. Vyplývalo to z výpočtu příslušné dotace pro letošní rok, v níž se u jedné z položek – „koefficientu úspěšnosti“ – ocitla UP mezi 24 veřejnými vysokými školami ČR na třetím místě odzadu (0,748). Prof. M. Mašláň na Kolegiu rektorky UP uvedl, že zmíněná kontrola zjistila, že UP nebylo uznáno šest projektů. Univerzita Palackého ale s největší pravděpodobností od možnosti uplatnit protest proti neuznání těchto šesti projektů čítající částku 443 tis. Kč upustí. Jak prof. M. Mašláň podotkl, výslednou výši koefficientu by zmíněné ovlivnilo jen minimálně (na 0,749). Za důležitější je považován fakt, že UP příslušná data řady projektů do databáze vůbec nedodala. Protože k výpočtu tzv. koefficientu úspěšnosti slouží příslušné údaje za posledních tři roky, dá se předpokládat, že tato skutečnost negativně ovlivní celkovou výši poskytnuté dotace na specifický výzkum i v příštím roce.

* Ke statistice podaných projektů s předpokládaným začátkem řešení 1. 1. 2005

Prof. M. Mašláň, CSc., dále informoval členy KR UP o podaných projektech s předpokládaným začátkem řešení 1. 1. 2005. Zmínil, že UP podává 24 výzkumných záměrů (číslo je srovnatelné s loňskem): sedm záměrů pochází z PŘF UP, šest z LF UP, z CMTF, FF a PdF tři a FTK a PF podávají záměr jeden. V oblasti výzkumných center, která jsou podmíněna spoluúčastí soukromého sektoru, si UP zadává s číslem pět, ve dvou návrzích je UP spolunavrhovatelem. V seznamu projektů standardních podaných ke Grantové agentuře ČR (dále jen GAČR) si UP ve srovnání s minulými lety asi o 20 % polepšila – podala celkem 53 projektů, u 15 je spolunavrhovatelem. U projektů postdoktorálních podaných ke GAČR figuruje za UP číslo 22 – nejvíce podaných projektů odchází z PŘF UP (v této oblasti může být ale číslo ještě pozmeněno). Počet doktorálních projektů podaných ke GAČR je srovnatelný s loňskem – dva projekty podala PŘF UP, jeden PdF UP. Tabulka komentovaná prof. M. Mašláňem zahrnuje i číslo týkající se

Fondu rozvoje vysokých škol, kam z UP odchází celkem 153 návrhů (o 41 návrhů více než loni). Podle zatím neoficiálních informací dosahuje finanční náročnost všech podaných návrhů na výzkumné záměry výše zhruba 5 mld., rozdělovat se však bude částka ve výši zhruba 1,8 mld. Jak v komentáři i prof. M. Mašláň uvedl, finanční požadavky jednotlivých českých vysokých škol třikrát až třicetkrát převyšují částky, které získaly v minulém období; UP žádá zhruba pětinasobek.

Podle posledních zpráv znovu svítla naděje, že budou zřízena také tzv. badatelská centra orientovaná na základní výzkum, dosud však není rozhodnuto, která instituce bude pověřena jejich administrací.

* Setkání se zástupci IC UP většina fakult UP nevyužila

Rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., informovala o nedávné schůzce zástupců fakult UP a IC UP. Setkání svolané k hodnocení Výroční zprávy IC UP za rok 2003 se zúčastnili všichni vedoucí jednotlivých středisek či úseků IC UP, jednali však jen se třemi zástupci fakult UP, ostatní možnosti projednat své připomínky nevyužili. I z tohoto důvodu se projednáváním záležitostí týkajících se IC UP bude v dohledné době zabývat Koordinační rada IC UP, kterou se rektorka UP chystá jmenovat.

* K programům mezinárodní spolupráce

Prorektorka UP pro zahraniční styky a záležitosti vnějších vztahů doc. M. Hirschová, CSc., informovala KR UP o nedávném semináři koordinátorů programu Erasmus, který se na půdě UP konal vůbec poprvé. Jak doc. M. Hirschová uvedla, v roce 2003 vycestovali na studijní pobyty do zahraničí v rámci programu Socrates více než tři tisíce studentů a 970 českých vysokoškolských pedagogů. Z UP vycestovalo 184 studentů a pouze 43 pedagogů.

* Nová nabídka mediálního auditu pro UP

Doc. M. Hirschová hovořila také o nové nabídce, kterou UP dostala k uskutečnění mediálního auditu. K otázce, zda UP poradenství tohoto druhu potřebuje, se rektorka UP postavila vstřícně a připomněla, že aktivní mediální politiku UP by přivítala i Vědecká rada UP.

(Plné znění zápisu z jednání KR UP: <http://www.upol.cz/>)

M. Hronová

Toolbox seminar

■ Ve dnech 15.–16. 4. 2004 se v prostorách Pedagogické fakulty UP konal mezinárodní seminář (workshop) pořádaný Polytechnickým institutem v Hämmeelinna. Pozvání přijalo celkem 17 profesorů, studentů a poradenských pracovníků z Finska, Rakouska, Belgie, České republiky a studenti oboru Speciální pedagogika – Dramaterapie z Katedry speciální pedagogiky PdF UP v Olomouci.

Workshop byl rozdělen do dvou dnů. První den vedli finští hosté Dr. J. Helander, M.A. Päivi Pynnönen a M. Ed. Susanna Hjulberg z Häme Polytechnics (polytechnická univerzita nabízející 20 vysoce kvalitních vzdělávacích programů, výzkum a rozvoj). Cílem prezentace (workshopu) bylo demonstrovat způsoby řešení problémů finského aplikovaného poradenství. Všichni zúčastnění měli možnost vyzkoušet si předvedené techniky prakticky. Prakticky byla zaměřena i druhá část workshopu konaná v pátek.

Páteční dopoledne bylo ochutnávkou různorodých dramatických a dramaterapeutických technik pod vedením doc. M. Valenty, Ph.D., z Katedry speciální pedagogiky PdF UP v Olomouci. Po teoretickém úvodu se přešlo ke konkrétním ukázkám jednotlivých technik. Odpoledne mělo obdobný průběh. Z pojetí dramaterapeutického se přešlo k pojetí arteterapeutického, opět doplněnému o teoretický základ a ukázky jednotlivých technik. Program obou dnů se opíral o diskusi, interpretaci a reflexi předvedených technik.

Atmosféra byla přátelská, intimní a plná emocí. Nejen zájemci o studium na finské univerzitě měli možnost navázat cenné kontakty.

Další odkazy: www.aokk.fi, www.hamk.fi.

J. Vozechová, studentka oboru Speciální pedagogika – Dramaterapie PdF

Setkání s rakouským spisovatelem v aule FF UP

▲ Ve středu 28. 4. vystoupil v aule FF UP A. Komarek, populární rakouský spisovatel, známý především jako autor rozhlasových her, esejů a fejetonů. Se čtenářskou oblibou se setkal také jeho kriminální romány, natočené pro rakouskou televizi, za které A. Komarek získal řadu ocenění. Setkání uspořádalo Rakouské kulturní fórum v Praze ve spolupráci s rakouskou knihovnou FF UP.

-red-, foto -tj-

Český pohár ve sjezdu a Mistrovství ČR sjezdových družstev 2004

■ K R. Kneblovi a D. Lisickému z SK UP přibýly další čtyři olomoučtí závodníci, kteří si zajistili účast na MS 2004 ve sjezdu na divoké vodě, které se uskuteční ve dnech 24.–26. 5. v německém Garmish-Partenkirchen. Prvenstvím ve sprintu si zajistila nominaci L. Vránová, se kterou se kvalifikovala i další olomoucká kajakářka K. Vacíková v dlouhém sjezdu, zbývající dvě místa pro Olomouc vybojovali T. Slovák a D. Knebel.

Olomoucké kajaky též vylovily dvě zlaté a dvě stříbrné medaile v Mistrovství republiky družstev. Ženy ve složení Vacíková, Vránová, Hrabalová odsunuli na druhou příčku zkušenou hliďku SK UP Olomouc B – Kneblůvá, Zichová, Halašková.

Podobný průběh měl i závod kajakářů. Druhé místo získalo juniorské družstvo Olomouce – Kobliha, Pelikán, Slepica, když před sebe pustili pouze reprezentační trojici Slovák, R. Knebel, D. Knebel.

-dk-

**Pozvánka na přednášky:
Bartomeu Melia**

V úterý 11. 5. vyvrcholí úspěšný cyklus hostovských přednášek Centra latinskoamerických studií při Katedře romanistiky FF UP v letním semestru 2003/2004 (podporovaný grantem FRVŠ 89/2004). Svou návštěvou a dvěma přednáškami poctí FF UP známý španělský etnolingvista, antropolog, etnolog a historik B. Melia, působící již několik desítek let v Latinské Americe, především v Paraguaii. Je autorem dvou desítek monografií a stovek článků a konferenčních příspěvků, pojednávajících zejména o kultuře a jazycích indiánských komunit v Paraguaii a Brazílii, historii paraguayských jezuitských misí, vývoji i současnosti jazyka guaraní a o jazykové politice a postavení indiánských jazyků vůbec. V současnosti je ředitelem Centra paraguayských studií „Antonio Guasch“ v Asunciónu, členem paraguayské Národní komise pro bilingvismus a účastníkem mnoha projektů interkulturního a bilingvního vzdělávání v Argentině, Bolívii a Brazílii.

První přednáška na téma *Indiánské jazyky Paraguaye z pohledu Sčítání obyvatelstva v roce 2002* se bude konat v úterý 11. 5. od 9. 45 hod. v seminární pracovně Katedry romanistiky FF UP, druhá s tématem *Bilingvismus v Paraguaii: Situace a normalizace od 15. hod. v aule FF UP*. Přednášky budou prosloušeny ve španělštině a celá akademická obec je srdečně zvána.

-l-

Literárněvědná společnost AV ČR, pobočka Olomouc a revue ALUZE
Vás zvou na přednášky
prof. J. Janáčkové, DrSc. (FF UK)

**Fenomén paměti ve stěžejních dílech
z 50. let 19. stol.**

(*Kytice, Babička, brixenské satiry*)

Přednáška se uskuteční 11. 5. 2004 v 15 hod. ve velké učebně Katedry bohemistiky FF UP.

**Dvě přátelství se ženami v tvůrčí biografii
B. Němcové**

Přednáška se uskuteční 11. 5. 2004 v 18.30 hod. v posluchárně č. 7 Katedry bohemistiky FF UP.

**Cena Josefa Vavrouška: Lidské
hodnoty a problémy rozvoje civilizace**

Vědecká rada Fakulty sociálních věd UK v Praze vyhláší veřejnou soutěž na získání Ceny Josefa Vavrouška. Základní tematické zaměření předkládaných prací se má týkat vztahů přírody, společnosti a kultury (teoretické, teoreticko-empirické nebo empirické studie s případným využitím do praktických aplikací). Do soutěže budou zařazeny bakalářské, magisterské a disertační práce obhájené ve stávajícím a v minulém akademickém roce.

Pro rok 2004 činí finanční odměna 30 000 Kč.

Uzávěrka přihlášek soutěžních prací: 25. 6. 2004.

Podrobnější podmínky soutěže a další informace viz <http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/>.

-red-

Letní dovolená v Itálii

Vedení Filozofické fakulty UP zajistilo ve spolupráci s cestovní kanceláří PROPAGO Hodonín letní rodinnou rekreaci u moře – v lokalitě Jaderského moře u města Caorle v kempu San Francesco. Kemp se rozkládá na 300 tis. m² zelené plochy a je vybaven sedmi sladkovodními bazény, sportovním areálem, třemi restauracemi, řadou obchodů a informačním střediskem s českým mluvčím personálem. Ubytování je zajištěno v dřevěné chatce (s kuchyňkou) pro 4–5 osob. Termíny, včetně cen pobytu a dopravy a další informace jsou uvedeny na adrese <http://www.upol.cz/UP/On-linezurnal/>.

Informace včetně přihlášek podá na FF UP S. Marcinková (kl. 3053).

-red-

**Vzdělávací programy EU – nové možnosti
pro české vysoké školy**

V rámci Evropské unie existuje celá řada programů, které podporují mezinárodní spolupráci v oblasti vzdělávání. Do některých se české univerzity mohly zapojit už dříve, některé se nám otevírají se vstupem České republiky do EU.

**Stávající programy
Socrates**

Už dnes je nosným programem evropské spolupráce program *Socrates*, zejména jeho podprogram *Erasmus*, zaměřený na vysokoškolské vzdělávání. V rámci tohoto programu do země EU vyjelo více než 10 000 českých studentů a téměř tisíc učitelů. Program *Socrates* ale podporuje i spolupráci v oblasti všeobecného vzdělávání (podprogram *Comenius*), vzdělávání dospělých (*Gruntvig*), jazykového vzdělávání (*Lingua*), otevřeného a distančního vzdělávání (*Minerva*).

Nově se v těchto programech otevírají možnosti spolupráce s dalšími zeměmi – novými členskými zeměmi, zeměmi EFTA (Norsko, Lichtenštejnsko, Island) a kandidátskými zeměmi (Rumunsko, Bulharsko, Turecko).

Leonardo

Stejná je i situace v programu *Leonardo*, který podporuje odborné stáže studentů a absolventů v podnikové sféře.

Tempus

Dalším programem, který sice není pro ČR nový, ale ve kterém se otevírají nové možnosti, je program *Tempus*. Do tohoto programu se české VŠ intenzivně zapojovaly zejména v devadesátých letech, po připojení k programu *Socrates* ale byly naše možnosti velmi omezené.

Nyní jako členská země EU máme možnost podílet se na projektech v rámci některé větve programu *Tempus (TACIS)* – Mongolsko a země bývalého SSSR kromě pobaltských republik, *CARDS* – Albánie, Makedonie, Chorvatsko, Bosna, Srbsko a Černá Hora, *MEDA* – Maroko, Alžírsko, Egypt, Tunisko, Sýrie, Jordánsko, Libanon, Palestina).

Univerzity se mohou podílet na společných evropských projektech (JEP), učitelé mohou žádat o individuální granty na stáže v některé z partnerských zemí. Hlavním rozdílem bude, že tentokrát budou české instituce stranou předávající zkušenosti, nebudou moci z programu čerpat prostředky na vybavení, jako tomu bylo v programu *Tempus PHARE*.

Tyto programy by měly v roce 2007 projít zásadní reformou. Vzniknou dva rámcové programy – *Integrated Programme in Lifelong Learning*, který bude zahrnovat současné programy *Socrates* a *Leonardo*, a *Tempus Plus*, nástupce programů *Tempus*.

**Nové programy
Erasmus Mundus**

Novinkou je od roku 2004 program *Erasmus Mundus*. Tento program je zaměřený na podporu spolupráce a mobility v oblasti VŠ vzdělávání. Bude podporovat kvalitní magisterské programy, vytvořené ve spolupráci nejméně tří univerzit ze tří různých zemí EU (nebo EEA/EFTA) a poskytovat stipendia pro studenty a učitele ze třetích zemí (zemí mimo EU). V další fázi bude program poskytovat i stipendia pro studenty a učitele z EU ke stážím ve třetích zemích.

Zcela nové jsou pro nás programy spolupráce se zeměmi mimo Evropu. Jsou to programy:

EU/USA – projekty navazování spolupráce, rozvoje konsorcií univerzit a spolupráce na vývoji kurzů. Podmínkou je účast tří univerzit ze tří různých zemí EU a tří univerzit ze tří států USA.

EU/Kanada – obdobně zaměřený jako *EU/USA*, podmínkou opět účast tří univerzit ze tří různých zemí EU a tří kanadských univerzit, stačí, pokud jsou ze dvou provincií.

EU/Latinská Amerika – programy *Alfa*, zaměřený na podporu spolupráce mezi evropskými a latinskoamerickými univerzitami, a *Alban*, poskytující LA studentům stipendia na studium v EU.

EU/Asie (Asia Link) – spolupráce evropských a asijských univerzit, výzkumných organizací a nadací (partnery mohou být instituce z Afghánistánu, Bangladéše, Bhútánu, Kambodže, Číny (kromě Hongkongu a Macaa), Východního Timoru, Indie, Indonésie, Laosu, Malajsie, Malediv, Nepálu, Pákistánu, Filipín, Srí Lanky, Thajska a Vietnamu). V rámci tohoto programu mohou vznikat projekty partnerství (rozvoj lidských zdrojů, studijních programů, institucionálních struktur, včetně stipendií na stáže studentů i pracovníků), kde je podmínkou účast dvou partnerů ze dvou zemí EU a jednoho z Asie, projekty „Information Support and Studies“ a „Capacity Building“, kde stačí jeden partner z EU a jeden z Asie.

EU/Japonsko – zaměřený hlavně na výměny studentů. Podmínkou je partnerství tří univerzit ze zemí programu *Socrates* (tedy včetně kandidátských zemí a zemí EFTA), z nichž nejméně jeden musí být z členské země EU a tří japonských univerzit.

EU/Austrálie – zejména studijní programy a výměna studentů na postgraduální úrovni. Opět platí podmínka účasti tří univerzit ze tří zemí EU a tří australských univerzit.

Do všech těchto programů se české VŠ budou moci zapojit už v nejbližších termínech. Ty jsou pro každý program jiné, např. program *Asia Link* má termín už 23. září 2004.

Další podrobnosti o programech, termínech a možnostech hledání partnerů lze najít na stránkách Evropské komise (<http://europa.eu.int/comm>), případně v Kanceláři zahraničních styků UP.

-yv-

Obecně platné právní předpisy vztahující se k činnosti UP

Od 1. 1. 1995 zveřejňovalo právní oddělení UP obecně platné právní předpisy vztahující se k činnosti UP. Zmíněné přehledy byly vydávány vždy za čtvrtletí daného kalendářního roku v časové chronologii vydávání jednotlivých předpisů. V průběhu času došlo a dochází k mnoha novelizacím a derogacím takto zveřejněných předpisů, a proto právní oddělení připravilo nový systém zveřejňování a aktualizace těchto přehledů.

Nadále budou na stránce www.upol.cz/UP/Predpisy/zakony.htm zveřejněny hlavní obecně platné předpisy, souhrnně budou zveřejněny novelizace od 1. 1. 2003 a dále budou měsíčně zveřejňovány všechny další aktualizace.

Připomínky a podněty směřující ke zdokonalení tohoto přehledu je možno zaslat elektronickou poštou na adresu antonu@rupnw.upol.cz.

-po-

Výzkum koktavosti

Tématem výzkumné práce doc. J. Pešáka, CSc., z Ústavu lékařské biofyziky LF je již řadu let vada řeči – koktavost (balbuties), její projevy a příčiny. Nedávno na toto téma organizoval již tradiční 11. seminář univerzity Společnosti pro studium hlasu a řeči a v časopise 1/2004 *Klinická farmakologie a farmacie* vyšla jeho práce *Zmírňování zadržávání v řeči u dětí a mladistvých s balbuties po aplikaci β_2 sympatomimetika formoterol o farmakologické léčbě koktavosti*.

Pane docente, jak dlouho se věnujete tomuto výzkumu a co vás k němu přivedlo?

Na počátku byl osobní podnět. Koncem sedmdesátých let jsem začal připravovat kvůli mladší dceři, která trpěla palatolálií, tréninkový program pro výchovu dětí postižených vadami řeči, vydaný na LP nosiči. Podařilo se mi jej realizovat v Pantonu (VČHF MONO/8019 0251-2, 1981). V té době jsem působil na Katedře jemné mechaniky, optiky a optoelektroniky v lékařství PŘF UP. Zabýval jsem se – od ukončení studia na PŘF UP (1966) – nejprve krátce problematikou optického záznamu zvuku a jeho snímání, posléze otázkami mechanického záznamu zvuku a jeho snímání. O LP kompletu Kdo mi, děti, poví... připravila ČT Ostrava film Než se řekne A (1983). Během jeho dotáček jsem se s televizním štábem mj. dostal i k dětem s balbuties ve škole pro vadně mluvící na Sv. Kopečku.

Co to pro vás znamenalo?

Tam na mne zapůsobil fatální rozdíl mezi dyslálemi – poruchami výslovnosti – a koktavostí, tedy poruchou plynulosti řeči s neznámou etiologií. Nato jsem zde vybudoval Laboratoř logopedické diagnostiky, která sloužila od února 1986 a pro nezájem polistopodového ředitele ZŠ dosloužila koncem října 1992. To už jsem ale pracoval od roku 1988 na tehdejší Ústavu vyšší nervové činnosti ÚVNC a od roku 1989 na Neurologické klinice LF a FNO. Zde jsem měl možnost vybudovat Elektroakustickou laboratoř se stejným vybavením pro sledování funkčních poruch řeči. Tam jsem pak pokračoval v proměřování organických odlišností u dětí i dospělých s balbuties. Po jistou přechodnou dobu jsem vozil pacienty z Neurologické kliniky FN na Sv. Kopeček a opačně děti s balbuties ze Sv. Kopečka do FN v Olomouci.

Jak častý je defekt koktavosti v české, případně světové populaci?

Úvodem připomenu, že koktavost je závažným zdravotním i sociálním problémem, že výrazně nepříznivě ovlivňuje nejen duševní vývoj postiženého jedince, ale i možnosti jeho uplatnění apod., i přesto, že se sama v dospělosti může spontánně upravovat. V období školní zralosti jí trpí asi 1–2 % dětí kdekoliv na světě. Asi 20 % z nich se jí nemusí zbavit do konce života vůbec.

Ve svém článku píšete, že příčina koktavosti je dosud neznáma, ale před dvěma

lety jste publikoval hypotézu vysvětlující příčinu této vady. Cím je doložena?

Ve sdělení *Pneumoobstruction in the tracheobronchial tree as a hypothetical cause of balbuties* (*Medical Hypotheses*, 59/4, 2002) jsem mj. připomenul poznámku M. B. Javorského z roku 1979, že hlasivky budí hlasový aparát jako samobuzenou kmitající soustavu (IV, 1. 9.). Upozornil jsem na skutečnost, že jejím vnějším zdrojem energie, zdrojem budící síly v uspořádání nepřímého regulátoru s nepřímým pohonem, je expirační proud vzduchu z plic. Jím by měly být kompenzovány ztráty v regulační soustavě, a právě zde se může objevovat porucha, s níž teorie samočinné regulace obecně počítá. Pro poruchu pravděpodobnou bronchiální obstrukcí svědčí i nízká koncentrace mědi ve tkáních u pacientů s balbuties (*Decreased serum copper level in developmental stutterers. Letters to Editor, European Journal of Neurology*, Volume 7, Issue 6, 2000). Jednou z příčin předpokládaných chronických změn v jejich plicích by mohlo být zmožení kyslíkových radikálů v důsledku poklesu antioxidační kapacity plic.

Bylo to vaše první podezření na nějakou nedostatečnost dýchání u koktavých, když jste je měl možnost sledovat po téměř dvacet let?

Prvním podezřením byla výrazně snížená specifická vodivost dýchacích cest Gaw/ITGV. Oproti zdravé populaci, kde je hodnota $1,97 \pm 0,45$ l/s/kPa/l u dětí a mladistvých od 6 do 17 let neměnná, u dětí a mladistvých s balbuties byla $1,08 \pm 0,48$ l/s/kPa/l stanovená na hladině významnosti ($P < 0,0001$). Spolu s touto změnou jsem objevil i posun klidové dechové polohy do inspira, vdechového rezervního objemu (Funkční vyšetření plic u dětí a mladistvých s balbuties. *Čs. Pediatr.*, 43, č. 7, 1988). Obstrukční, překážkou ztížený charakter dýchacích cest u balbutiků potvrzuje i to, že při klidovém dýchání je jejich poměr Gaw/ITGV snížen (viz výše), zatímco při usilovném výdechu obstrukce vymizí a vteřinový výdech FEV1 je normální. Současně jsou zvýšeny poměry Gaw/TLC a FRC/TLC, což vypovídá o hyperinflaci, nadmutí plic a posunu klidové polohy dechového objemu V_T (tidal volume) do inspira. Tento posun může způsobit přetrvávající tonus, zvýšené napětí inspiračního svalstva, to jsme ale EEG vyšetřením neprokázali. Zbývala tedy výše zmínovaná pneumoobstrukce, bližší vyjádřeno bronchoobstrukce dýchacích cest.

Jaké jsou současné možnosti léčby koktavosti?

Kauzální možnosti léčby koktavosti pro neznalost její etiologie nejsou prakticky žádné. Největší autoritou pro léčení koktavosti byl u nás v minulosti zakladatel evropského pojetí foniatrie prof. M. Seman. Nabízel vlastní komplexní metodu léčení koktavosti, která se skládala z psychoterapie, cvičné léčby podřízené psychoterapii a medikamentózní léčby. Ani další obory, neurologie, psychiatrie či pediatrie se v současnosti k léčení koktavosti nehlasí.

Jsou ještě nějaké další možnosti?

Symptomatologické léčení koktavosti je pro její velmi silnou závislost na stresu velmi často zavádějící. Po dočasném zlepšení se dostavuje ještě těžší recidiva obtěžujících projevů provázejících neplýnulost řeči koktavých. Bude to platit i pro užívané alternativní metody. Pro úplnost je vhodná zmínka i o kompenzačních pomůčkách využívajících Leeova efektu, poslechu zpožděného vlastního hlasu o cca 0,2 s. Na posledním 11. semináři referovala spolu i s video-ukázkami o zařízení Fluency Master na principu Leeova efektu společnosti Earmold Company (cena asi 6 000 \$) doktorka L. Modráčková.

Příklad, který uvádíte ve vašem článku, je vlastně kauzistikou. Jaký je další osud vašeho snažení?

Etická komise LF UP a FNO (Čj.: 46/03/2) projednala a schválila studii „Ověřování vlivu bronchodilatace na plynulost řeči u nezletilých a dospělých s balbuties“, které současně probíhá u 42 pacientů, pro něž bylo nutné opatřit lék Foradii® (Novartis, Švýcarsko). Studie je monitorovaná brněnskou pobočkou ZAK – Pharma Services vídeňské společnosti ZAK – Pharma Dienstleistungen GmbH. Jelikož ale studie ještě není uzavřena, bylo by předčasné o ní nyní hovořit podrobněji. Zmínil bych se jen o tom, že první výsledky budou publikovány v jednom z nejbližších čísel časopisu *Annals of Pharmacotherapy*, který vychází v podobě tištěné i online. Léčebný postup je také předmětem přihlášky vynálezu PV 2004-443 „Použití přípravku na bázi β_2 sympatomimetika k omezení koktavosti“.

Rozhovor připravil

prof. M. Hejtmánek

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Lze ještě dále odkládat zahájení reformy vysokých škol?

„Jedním ze základních motivů prosazování se vysoké školy je rozsah a kvalita její výzkumné činnosti. Celá Evropa přistupuje na změnu strategie rozvoje vědy v tom smyslu, že se budou cílevědomě vytvářet podmínky pro to, aby se špičkový výzkum stále více prosazoval na univerzitách. Ve srovnání s dosavadním přístupem, kdy byl špičkový výzkum svěřován excelentním výzkumným centřům, se bude výrazně rozšiřovat základna tohoto výzkumu a to souvisí s radikálním růstem finanční podpory jak ze strany národních států, tak i orgánů EU. To bude také povinností ČR v nejbližší budoucnosti, bude-li se chtít stát důstojným členem EU. Zatímni vývoj podpory výzkumu, jak z hlediska finančního objemu, tak i z hlediska politického přístupu k němu o tom nesvědčí. K obratu musí dojít v současné době, protože rozvoj vědy a špičková podpora špičkového výzkumu musí být součástí reformy vysokých škol.“

Prof. I. Wilhelm, CSc., rektor UK v Praze
In: internetový časopis UK iForum, 23. 3. 2004

Jubileja

Blahopřejeme!

Při příležitosti životních jubilej udělila rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., 4. 5. 2004 tato ocenění: Pamětní medaili UP obdržel **B. Smejkal**, zasloužilý

kulturní a osvětový pracovník, knihovník, bibliofil, znalec umění, publicista a nositel Ceny města Olomouce za rok 2002, jenž své bohaté znalosti knihovnictví a dalších humanitních oborů zúročil ve své rozsáhlé publikační a osvětové činnosti, v přednáškách, besedách a librettech výstav (na snímku vpravo). Zlatou medaili UP z rukou rektorky UP obdržela dále **doc. V. Krčová, CSc.**, (Hemato-onkologická klinika LF UP), která se podílela na vzniku koagulační laboratoře HOK, usměrňovala rozvoj nových laboratorních metod v souladu s rozvojem klinických potřeb a zasloužila se mj. také o rozvoj molekulární diagnostiky koagulačních poruch. Stříbrnou medaili UP obdržel v tentýž den také **doc. D. Tomajko, CSc.**, současný proděkan pro studium a studijní záležitosti a zároveň statutární zástupce děkanky FTK UP.

-map-, foto -tj-

Distanční vzdělávání na Filozofické fakultě UP

Filozofická fakulta UP v Olomouci jako první v České republice zřídila v roce 1993 Středisko distančního vzdělávání s cílem reagovat na požadavky praxe a připravit a realizovat vybrané studijní obory distanční formou studia.

Distanční forma studia nejlépe vyhovuje požadavkům na studium při zaměstnání, neomezuje účastníky vzdělávání vzdáleností od centra vzdělávání, je individualizovaná a pružná. Mezi další výhody distanční formy studia patří studium v prostředí studenta, studium dle osobního tempa a časových možností studenta, rychlé a včasné získávání informací ke studiu, možnost komunikace a konzultace bez časových ztrát vznikajících cestováním i možnost prezenčních setkávání.

Nevýhodou distanční formy studia je vysoká náročnost na přípravu vzdělávacího programu, která oproti prezenční formě studia obsahuje navíc výškolení autorů distančních textů, tutorů a administrátorů studia, přípravu a vyhotovení speciálních studijních materiálů a pomůcek a vytvoření systému řízení studia.

Středisko distančního vzdělávání (dále jen SDV) využilo všech nabízených možností a příležitostí (jak finančních, tak vzdělávacích) na přípravu této formy studia a od roku 1995 realizuje distanční formu studia jak u diplomních studijních oborů, tak u vzdělávacích programů nediplomních. Všechny programy realizované distanční nebo kombinovanou formou (kombinace prezenční a distanční formy) jsou zařazeny do skupiny programů celoživotního vzdělávání a řídí se příslušnou směrnicí FF UP v Olomouci.

Programy celoživotního vzdělávání FF UP realizované distanční formou studia

SDV realizuje veškeré programy celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty UP. Programy jsou odborně garantovány příslušnou katedrou nebo organizační jednotkou fakulty a organizovány SDV. Většina z nich je realizována distanční nebo kombinovanou formou studia.

Distanční formou studia jsou na FF UP v Olomouci realizovány tyto programy celoživotního vzdělávání:

1. Bakalářské kombinované studium oborů (třileté studium)

- Andragogika v profilaci na personální management;
- Sociální práce;
- Žurnalistika;
- Psychologie.

2. Magisterské navazující studium oborů (třileté studium)

- Andragogika v profilaci na vzdělávání dospělých;
- Psychologie.

3. Programy celoživotního vzdělávání vycházející z výše uvedených akreditovaných studijních oborů

- Programy ČZV, jejichž studijní plán a rozvrh je shodný se studijním plánem akreditovaného studijního oboru.
- Programy ČZV, které si sestavuje účastník ČZV výběrem z disciplin studijního plánu akreditovaného studijního oboru a vytváří si vlastní vzdělávací program.
- Modulové programy – vybrané disciplíny z akreditovaných studijních oborů sestavené do modulů:
 - Překladatelství;
 - Učitelská způsobilost;
 - Management, manažerské techniky;
 - Řízení lidských zdrojů;
 - Ekonomika.

4. Speciálně připravené programy celoživotního vzdělávání

- Další vzdělávání pedagogických pracovníků (učitelé 2. stupně);
- Školský management;
- Vzdělávání pro metodiky prevence sociálně patologických jevů;
- Vzdělávání v oblasti Standardů institucí sociální péče;
- Vzdělávání pracovníků státní správy;
- Kurzy češtiny pro cizince – individuální, skupinové;
- Přípravné kurzy ke studiu;
- Akademie 3. věku – vzdělávání seniorů.

Středisko distančního vzdělávání upřednostňuje ve svých programech kombinaci distanční a prezenční výuky, a proto organizuje ve většině programů také prezenční výuku. Jedná se o tutoriály, výcviky, cvičení nebo semináře. Tato část studia je organizována převážně formou dvoudenních soustředění, třikrát za semestr a skládajících se z bloku vstupních, průběžných a závěrečných tutoriálů.

Další aktivity Střediska distančního vzdělávání

Středisko distančního vzdělávání je zároveň rozvoje a poradenským centrem distančního vzdělávání na Filozofické fakultě v Olomouci. Mezi jeho úkoly patří:

- vzdělávání aktérů distančního studia – autorů distančních textů, tutorů a administrátorů studia,
- evaluace studijních textů distančního studia a jejich rozvoj,
- zajištění a rozvoj technického a technologického vybavení v rámci distančního vzdělávání a E-learningu,
- vytváření tzv. virtuální univerzity, tj. zavádění E-learningu ve všech formách studia,
- příprava nových bakalářských studijních oborů Aplikovaná angličtina, Školský management, Muzikologie a Evropská studia v distanční formě studia,
- konzultace a poradenství při vyhledávání, přípravě a zpracování projektů dle požadavků zadavatele – převážně pro katedry FF UP, ale i pro firmy a instituce,
- vlastní projektová a grantová činnost,
- vyhodnocování vyhlášených výběrových řízení na rekvalifikační kurzy pro Úřad práce,
- spolupráce s Asociací institucí vzdělávání dospělých ČR v oblasti certifikovaného kurzu Lektor vzdělávání dospělých a Řízení vzdělávacích institucí.

Jako organizačně a ekonomicky samostatná jednotka FF UP v Olomouci Středisko distančního vzdělávání zabezpečuje při počtu pěti pracovních roční obrát ve výši asi 10 mil. Kč.

Územní působnost SDV

Středisko distančního vzdělávání realizuje své aktivity nejen v Olomouci, ale vychází vstříc zájmu o celoživotní vzdělávání v regionech, a vytváří tak síť regionálních konzultačních středisek.

Tato regionální konzultační pracoviště jsou hlavně zaměřena na podporu diplomního vzdělávání distanční formou studia. Regionální pracoviště Střediska distančního vzdělávání nabízejí informační a poradenskou činnost při výběru studia, možnost podání přihlášek ke studiu a získání dalších informací o studiu, konají se zde prezenční části výuky – tutoriály, výcviky a semináře, konzultace a také zkoušky. V dispozici jsou k nahlédnutí studijní materiály potřebné ke studiu daného oboru nebo programu, základní knihovna doporučené literatury, přístup na Internet a tým do řídicího systému Learning management system Unifor, který univerzita využívá pro podporu distančního vzdělávání. Středisko distančního vzdělávání má v současnosti v České republice pět regionálních konzultačních pracovišť (Žďár n. S., Jihlava, Most, Valašské Meziříčí, Znojmo) a dvě na Slovensku (Bratislava, Mojmírovce u Nitry)

Využití E-learningu jako nástroje distančního vzdělávání

V současné době patří mezi progresivní metody ve vzdělávání dospělých i E-learning, který v sobě zahrnuje v širším smyslu využití informačních technologií ve vzdělávání. Je efektivní metodou sebevzdělávání a jedním z nástrojů distančního vzdělávání. Představuje, že E-learning nahradí většinu kurzů, se již teď ukazuje jako nereálná. Nejedná se jen o problémy technologické povahy (kapacita sítě, rychlost přenosu), ale hlavně o problémy motivace studentů. Proto je elektronická výuka doplňována výukou face to face, zařazováním synchronních prvků (on-line diskuze), aj. a vzniká tzv. blended learning.

Středisko distančního vzdělávání využívá již třetím rokem jako nástroje pro zefektivnění distanční formy výuky internetové vzdělávací a řídicí systém LMS Unifor. V rámci tohoto systému je vytvořena hlavní přístupová brána s webovým rozhraním pro studenty, tutorů a manažery studia. Součástí LMS Unifor je vzdělávací portál, několik způsobů provázané komunikace (interkom, chat-online komunikace, diskuze, ICQ, zprávy a novinky), systém odesílání a evidování samostatných prací studentů, včetně vyjadřovacího a schvalovacího řetězce od tutorů, systém archivace a systém šablon pro MS Word pro psaní distančních textů.

Středisko distančního vzdělávání využívá e-learningu v 90 % programů realizovaných distanční formou studia.

V tomto internetovém prostředí je k dispozici 177 disciplín, obsahujících speciální studijní texty, vybrané části doporučené literatury, odborné články a informace ke studiu. Systému LMS Unifor aktivně využívá 812 studentů řádného kombinovaného studia a 237 studijních v různých programech celoživotního vzdělávání. V systému je zapojeno 158 tutorů, ovšem v různých úrovních využívání jednotlivých nástrojů tohoto systému.

Velkou výhodou e-learningu v oblasti celoživotního vzdělávání je možnost vytvoření vlastní vzdělávací cesty výběrem disciplín z nabídky vzdělávací instituce, a tím vytvoření individuálního vzdělávacího programu. Středisko distančního vzdělávání nabízí tzv. koš vzdělávacích disciplín, který obsahuje všechny disciplíny realizované na FF UP v Olomouci, jak v akreditovaných studijních programech prezenční nebo distanční formou studia, tak v programech nediplomních. Zájemce o vzdělávání si z této nabídky může vybrat disciplíny, které ho zajímají nebo které splňují jeho požadavky na doplnění, rozšíření či prohloubení vzdělání a sestavit si za pomoci studijního poradce vlastní vzdělávací program.

Záměrem FF UP v Olomouci je vytvořit speciální vzdělávací portál pro prezenční formu studia, který zefektivní jak práci studentů a učitelů, ale hlavně otevře dveře zájemcům o programy celoživotního vzdělávání v prezenční formě studia.

L. Cimbáliková, vedoucí Střediska distančního vzdělávání FF UP, doc. I. Barteček, děkan FF UP

Dramaterapie po Holandsku aneb Dáreček na botě

Místností se rozlévají dva hřejivé úsměvy dvou blondatých dam, z rohů na ně oplátkou střílí pohledy několika párů očí a vše začíná! V hlavě mi jen bleskne myšlenka, že se nám mohlo dostati upozornění: „Připoutejte se, prosím!“ Zahřívacím kolem je seznamování, každý na sebe práskne i to, co ani nejbližší přátelé dosud nevědí, ale je to všechno jaksi hromadné a ztrácí se to v davu a pod barevným padákem a funěním ostatních. Zrovna pátrám v mysli, jak vedle stojící Carině říct anglicky, jestli ráda chodí bosa, když vtom mě napadne spásná myšlenka! Použiji nonverbální komunikaci! Zouvám si ponožku a v té chvíli si uvědomuji, co jsem spáchala! Rychlým okem zkontroluji ostatní účastníky kurzu, neboť teprve teď si uvědomuji hrůzu svého úkonu a možné následky, ale všichni jsou našťástí hrou tak zapálení, že o jejich nos neuhodí ani lehký závan pochybného aroma. Uf! UVědomím si, že mě našťástí Carina pochopila a vesele křepčí pod padákem a já nenápadně nasouvám onen kus svého oděvu zpět na své místo, aby zakryl to, co nemá být nikým a zvláště těmi ze západu, nikdy pocíteno...

Prvních pár minut dramaterapeutického workshopu pod vedením dvou Holanďanek mi zatím nepřineslo újmu na cti a tajně doufám, že se mi bude dobře dařit i ve zbývajících několika hodinách výcviku odehrávajících se za památného data 6.–7. dubna 2004 s Janeeke – učitelkou dramaterapie, a Carinou – dramaterapeutkou a učitelkou v jedné osobě, oběma milými, usměvavými a živými osobnostmi.

Nastává chvíle rozdělení do skupin. S napětím vyhledávám tu svoji a zjišťuji, že většinu z těch lidí znám, některé aspoň od vidění (za katedrou a na chodbách fakulty). Společně pozorujeme ostatní předvádějící a spolu s nimi se ladíme do předváděného emočního autobusu. Každý přistupující cestující přichází

s určitou náladou, která se přelévá i na ostatní pasažéry a tak se nakonec stalo, že jsme všichni plakali, protože poslední nešťastná cestující nevěděla, kam má jet a vůbec měla chudák celý život v troskách.

Taky se nakupovalo: chleba, šunka, salám, sýr, na co si kdo vzpomněl a měl chuť. Každý zákazník musel mít náladu o maličko vystupňovanější než ten, co šel před ním, a tak se stalo, že se mezi námi uzavíraly sázky! Ano, čtete dobře, protože človíček, který šel poslední, a měl být tudíž rozohněný nejvíce, byla Kamilka. Všichni, kdo ji známe, jsme ztuhli, protože víme, že ona neumí křičet. To jemné stvoření podobající se andělovi nás totálně převezlo a překonalo samo sebe, protože řvalo a nadávalo, až se červenaly i ty nejotročnější povahy mezi námi. A já si jen v duchu řekla na adresu vedle sedícího pána v brýlích, který si v nejvíce napjaté chvíli šeptal pod vousy: „Ta to nedokáže, ta to neumí,“ a dokázala to, umí to, najde v sobě to, co někde hluboko dřímá a chce to pořád nenápadně ven.

S dojetím jsem zatlačila slzu, ostatní zavřeli užaslá ústa a naše skupinka dostala za úkol zahrát si na lidi v čekárně čekající na důležité vyšetření. Jenže jeden z nich napochodoval dovnitř s nevábne vonícím dárečkem na botě. Vtip však byl v tom, že se dopředu nevědělo, kdo to je a nikdo nemohl z čekárny odejít. A tak jsme čichali a čichali, až se mi doopravdy udělalo nevoľno! Naštěstí jsme jednali rychle a viníka jsme vzápětí objevili. Byl to ten starý pán, co seděl úplně u okna a chudák vůbec netušil, že vonící dáreček má na botě právě on!

Nabití energií se vrháme do útrobu univerzity menzy, abychom se posilnění na těle vrhli do práce s milou Janeeke. Nejprve se krásně sesuneme obratel po obratli k zemi, pak jsme něžně probušení a proklepání, až je nám konečně dopřáno pohlázení a uvolnění a zpět

po obratli narovnáni do polohy člověka vzpřímeného. Na řadě je další pozdrav. Každý pěkně do očí tleskne sousedovi, přátelsky či naopak, dle toho, jaké pocity v něm vyvolává jeho osoba. S rukama dočervena uplácánými usedáme do kruhu a tiše, jako správní zloději, se snažíme zákeřně ukořistit propisku tomu, kdo sedí uprostřed kruhu se zavřenými očima a místo pistolí na nás střílí prstem.

Večer můžeme poznat sami sebe i v jiných prostorách, než na Pedagogické fakultě UP v Olomouci a to když se hromadně sejdem v salonku nejméně restaurace a máme možnost konverzovat a konečně se všem ukázat v pravém světle.

Druhý den se většina z nás plouží, ale Carin a Janeeke rozdávají náručí úsměvů a nutí nás do činnosti. Dnes si hrajeme na zvířátka, do kterých se máme možnost vžít podle typu našeho chování. Je toho dost na výběr, a tak si každý přijde na své v krátkých scénkách ze života myvalů, ještěbů, koček, velbloudů, sov, kozorohů atd. Odpoledne trávíme vymyšlením toho, co řekneme, až přijedeme domů z workshopu a jak to předvedeme ostatním. Vznikly z toho docela milé scény z rodinného života, ale také hlubší zamyšlení nad prožitými emocemi.

Nakonec se v nás opět projevil dětský rysy, když jsme se pokoušeli kutálet míček po obvodu již zmiňovaného barevného padáku a dobře mířenými ranami jsme z ostatních doslova vybušili slova obdivu a vyjádření hlubokých niterných pocitů.

Po srdceryvném ryze česko-holandském rozloučení jsme dojemně setřeli slzičky z koutků očí a vykróčili vstříc každodenním všedním životům, bez Carin a Janeeke, ale s emočním autobusem v srdci a voňavým dárečkem na botě...

M. Vlčková,

1. ročník Speciální pedagogiky (dramaterapie) PdF

Setkání neklidných...

Dokončení ze str. 1

obce celé České republiky, které si klade za cíl prosazovat reformu veřejných vysokých škol.

Na zasedání byla upřesněna pravidla další komunikace a organizace „neklidných“. Zástupci dospěli k závěru, že při současném rozsahu činnosti a působnosti Iniciativy Týdne neklidu není dobře možné, aby její koordinace probíhala jinak než horizontálně. Olomoučtí zástupci jsou velmi rádi, že se jim podařilo vzbudit neklid i v dalších univerzitních městech.

Zástupci Iniciativy Týdne neklidu budou v nejbližší době požadovat vyjádření stanovisek a postojů České konference rektorů, Rady vysokých škol, Studentské komory Rady vysokých škol a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k reformě veřejných vysokých škol. Budeme usilovat o umožnění spolupráce s pracovními skupinami Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, rovněž se zasadíme o účast našich zástupců na jednáních České konference rektorů a Rady vysokých škol.

Zástupci Iniciativy z UP se budou svými analýzami a shromážděním podkladů podílet na vytvoření materiálu pro politickou lobby, která se ukázala být naprosto nezbytnou součástí našich snah o změnu. Komunikujeme s hejtnanem Olomouckého kraje, který nám při své účasti na Fóru neklidu 29. března přislíbil pomoc s realizací zasedání rozpočtového výboru na půdě UP. Senátora prof. F. Mezihoráka budeme žádat o veřejné slyšení zástupců Iniciativy Týdne neklidu v Senátu Parlamentu ČR. V nejbližší době hodláme též oslovit zástupce UP v Radě vysokých škol, se kterými bychom se rádi setkali.

Rádi bychom vyzvali všechny neklidné členy akademické obce k navzájemné spolupráce.

L. Trávníčková, Iniciativa Týdne neklidu,
e-mail: info@tydenneklidu.cz

VYDAVATELSTVÍ UP

Dubnová produkce

Cyrilometodějská teologická fakulta

Mareček, P.: *Ježíš Kristus v Matoušově evangeliu*. Hlavní christologické tituly. 1. vyd., 150 s.

Fakulta tělesné kultury

Vaverka, F. (ed.): *Movement and Health*. 3. mezinárodní konference. 1. vyd., 424 s.

Filozofická fakulta

Nejeschleba, T. (ed.): *Philosophy of Giordano Bruno. Die Philosophie von Giordano Bruno*. Collection of papers from the international conference, Olomouc, 6–8 November, 2000. 1. vyd., 168 s.

Sweny, M., Peprník, M. (eds.): *Popular Culture and Democracy*. Sborník. 1. vyd., 186 s.

Vobořil, L. (ed.): *Olomoucko-grackije slavističeskije čtenija*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference. 1. vyd., 118 s.

Šaradin, P., Outlý, J. (eds.): *Studie o volbách do zastupitelstevch v obcích*. 1. vyd., 234 s.

Tabery, K. (uspoř.): *Filmová publicistika Karla Smrže*. Sborník. 2. část. 1. vyd., 408 s.

Spáčilová, L., Spáčil, V.: *Památná kniha olomoucká z let 1430–1492, 1528*. 1. vyd., 634 s.

Anderš, J. (ed.): *UCRAINICA I. Současná ukrajinstika. Problémy jazyka, literatury a kultury*. AUPO. Philologica 82 – 2004. 1. vyd., 408 s.

Lékařská fakulta

Bekel, G., Halmo, R. (eds.): *Teorie deficitu sebezpečí*. Soubor textů. 1. vyd., 64 s.

Pedagogická fakulta

Uhlířová, M. (ed.): *Cesty (k) poznávání v matematice primární školy*. Sborník. 1. vyd. 314 s.

Laitochová, J.: *Matematická analýza 1*. Diferenciální počet – 2. část. 1. vyd., 56 s.

Růžičková, B.: *Didaktika matematiky 2*, 1. část. 1. vyd., 52 s.

Krátoška, J., Šteigl, J. (eds.): *Aplikovaná antropologie 2003*. Sborník referátů. 1. vyd., 156 s.

Právnícká fakulta

Špundová, J. (ed.): *Problémy trestního postihu mladistvých*. Sborník příspěvků. 1. vyd., 86 s.

Vystrčil, P. (red.): *Mezinárodní a srovnávací právní revue*. International and Comparative Law Review 9/2003. 1. vyd., 120 s.

Přírodovědecká fakulta

Koječková, J., Závodný, M.: *Příklady z diferenciálních rovnic I*. 1. vyd., 128 s.

Sedlák, P., Voženilek, V.: *Cvičení z GIS II. Systém Idrisi32 Release Two*. 1. vyd., 118 s.

Bajer, J.: *Mechanika 1*. 1. vyd., 322 s.

Rektorát UP

Doc. Mgr. Jindřich Štreit. *Netradiční formy výuky dokumentární fotografie*. Druhá přednáška z cyklu Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů UP v Olomouci pořádaných za podpory statutárního města Olomouce. 1. vyd., 84 s.

-kop-

10. KVĚTNA

Čeští komorní sólisté (Brno). UC UP, Kaple Božího těla, 19 hod.

Pod mostem či na kolejích? Lectorium UC UP, 19 hod.

Sitting men. Koncert: zpěv **M. Olšřová** (studentka KTDDU FF UP). UC UP, divadelní sál UC UP, 19 hod.

Předpremiéra krátkého filmu Dopis. UC UP, filmový sál, 20 hod.

11. KVĚTNA

Doc. R. Bělohlávek, Dr., Ph.D., Mgr. J. Outrata, RNDr. V. Sklenář, Mgr. J. Zaccal: Formální konceptuální analýza dat s omezeními a jejich softwarová podpora. Seminář z univerzální algebry a uspořádání množin, PřF UP, Tomkova 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Doc. L. Jokl, CSc., (PřF UP): Vyšší řád komplexně sdružených polů Laplaceovy transformace s aplikacemi na diferenciální rovnice. Seminář z diferenciálních rovnic, PřF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

J. Augustyn, SJ (Vysoká škola filozoficko-pedagogická, Krakov): Otcovství – duchovní rozměr, podstata otcovské autority. Přednáška. CMTF UP, Univerzita 22, posluchárna 1/0, 16 hod.

Pěvecký recitál E. Povyšilové, klavírní doprovod L. Kaučká (Bach, Purcell, Gounod, Dvořák, Martinů, Janáček). Kaple Božího těla, 20 hod.

Regionální Speciální olympiáda. Pořádá Katedra aplikované tělesné výchovy FTK UP, Stadion AK Olomouc.

11.–13. KVĚTNA

Přesahy – festival nezávislé hudby. Festival, jehož cílem je upozornit na kvalitní nezávislou a nekonvenční hudbu.

9.–12. KVĚTNA

Konference o Charlesu Sealsfieldovi. Pořádá Katedra germanistiky FF UP ve spolupráci s mezinárodní společností Ch. Sealsfielda se sídlem ve Vídni.

12. KVĚTNA

Sportovní den UP. Pořádá Akademik sport centrum UP.

Turnaj smíšených družstev ve volejbalu – sportovní den. Sportovní hala UP. Pořádá Akademik sport centrum UP.

Prof. Z. Žák (PřF MU Brno): New Polyheteroatomic Cyclic Molecules Containing Elements of the 13. 17. Groups. Přednáška. PřF UP, Katedra anorganické chemie „K“, Křížkovského 12, 14 hod.

13. KVĚTNA

Dr. J. Frolík (Praha): Nejstarší architektura pražského Hradu ve světle nejnovějšího bádání. UC UP, Auditorium maximum, 15 hod.

Pohár města Olomouce v atletice neslyšících. Pořádá SK Skivelo Olomouc. Atletický stadion Olomouc.

Regionální speciální olympiáda – Olomouc. Pořádá Katedra aplikované tělesné výchovy FTK UP, Stadion AK Olomouc.

Koncert účastníků celostátní soutěže Pedagogických fakult ve hře na klavír a ve zpěvu. UC UP, Kaple Božího těla, 18 hod.

13.–14. KVĚTNA

Efekty pohybového zatížení v edukačním prostředí TV a sportu. Seminář. Pořádá Katedra učitelství tělesné výchovy FTK UP, Výcvikové středisko Pastviny.

Švédský film. Ozvěny semináře v Uherském Hradišti. UC UP, filmový sál. Více informací na www.volny.cz/pastichefilm/.

-red-

Jak nás příroda namíchala

Se zpožděním několika let se mi do ruky dostal článek předního olomouckého diabetologa docenta Rudolfa Chlupa, ve kterém autor komentuje některé uzlové momenty objevu inzulínu a jeho nasazení v léčbě diabetu. Nejde mi teď primárně o diabetologii, třebaže by mne tohle hledisko, jako pravověrného diabetika, zajímat mělo. Oč mi jde, a co mne při čtení článku zaujalo především, je etická stránka věci. Učebnicemi šířená informace, na níž i já jsem vzdělán, konstatuje, že zásadní objev možností léčit diabetes, český cukrovku, substitucí inzulínu – a samotný objev tohoto hormonu – učinili pánové Frederic Banting a Charles Best na univerzitě v kanadském Torontu. V této vědecké hře sehrál jistou roli také přednosta fyziologického ústavu John James Richard Macleod, na jehož půdě a na jehož psech pokusy proběhly, a biochemik James Bertram Collip, který připravil čistý extrakt pankreatu způsobily k podání diabetikovi. Řešení úkolu bylo provázeno řadou komplikací a nezdárů, což je docela obvyklé. Podstatné bylo, že purifikovaný extrakt podaný v lednu 1922 pacientovi, účinně snížil jeho glykémii, aniž by terapie byla doprovázena zásadnějšími nežádoucími účinky. Nobelova cena za fyziologii a medicínu byla za tento objev udělena už v roce 1923, a to Bantingovi a Macleodovi; první se o svou část rozdělil s Bestem a druhý s Collipem. Tolik oficiální historie v autorově shrnutí.

Souběžně a nezávisle studoval účinek pankreatického hormonu na diabetes rumunský internista Nicolae C. Paulescu, o generaci starší. Lékařsky vzdělán v Paříži, publikoval své práce francouzsky; dospěl k výsledkům srovnatelným s kanadskými (s výjimkou biochemického vyčištění pankreatického hormonu). Po udělení Nobelovy ceny protestoval u Nobelovy nadace, informoval kanadské laureáty a také Lékařskou akademii v Paříži. Své odvolání věcně doložil kopiemi svých článků a uděleného patentu.

Co následovalo, je příkladem vědecké etiky. Nepřilíš povzbudivým, nicméně opravdově ze života. Některé záležitosti, zejména takové, které jsou puncovány vysokým etosem státním a mezinárodně institucionálním, mají v podstatě nezařaditelnou zpátečku. Moderní doba nebere sice neomylnost vážně, v jistých situacích se však chová, jako by neomylnost existovala. Jen těžko se přiznává, že pomazané hlavy jsou lidé se stejnými slabostmi jako kdokoli jiný. Neznají věci a proto rozhodující problematiky, odkázaní na rady jiných, taky omylných a nedokonalých. Nobelova cena patří k nejvyšším možným uznáním a je nejvyšším oceněním vědeckého výkonu vůbec. Je vysoce respektována mezinárodní vědeckou komunitou.

Nastalá situace nijak nedehonestovala vědecký výkon kanadských odborníků. Šlo o to, jak do této situace eticky vhodně implementovat fakt, že jiný srovnatelný tvůrčí výkon zůstal přehlédnut a neoceněn. Povinnost s tím se vypořádat nastala na straně odpovědných vědeckých institucí, ale také na straně kolegiálního vztahu mezi oceněnými a neoceněnými.

Ukázalo se, že eticky nebyly mezinárodně uznávané vědecké instituce na výši. Upadly do rozpaků, zřejmě je nic nenapadlo – a tak se rozhodly nechat celou záležitost vyhnít a vykotlat zubem času. V komunikaci mezi anglofonními internisty a jejich frankofonním rumunským kolegou se zřejmě vyskytla jazyková bariéra, která k vyřešení případu nepřispěla. Po osmi letech bukurešťský profesor Paulescu zemřel, což celou věc potřešilo hlouběji k zapomenutí.

Inspirován zmíněným článkem uvažuji o tom, jak jsou v lidských povahách a myslích vedle sebe namíchány obdivuhodná invence i skvěle tvůrčí schopnosti a triviální malichernost, ješitnost a nedostatek velkorysé tolerance. Nevím, platí-li všeobecně, že nic lidského není člověku cizí, rozhodně se oba tyto póly do lidské mysli vejdou. I když to následně dokáže historikům vědy pěkně zamotat hlavy. Hra skončila, když poslední účastník dramatu před třiceti lety zemřel. Zápletka však přetrvává dodnes.

Prof. S. Komenda

Studentská iniciativa - Studna | Křížkovského 14 | 771 80 Olomouc | nad knihkupectvím Studentcentrum
<http://studna.unas.cz> | studna@email.cz | tel.: 585 633 116

Studna
 studentská iniciativa

Studentská iniciativa – Studna, Správa kolejí a menz UP, Filozofická fakulta UP
 Vás zvou na besedu

Pod mostem či na kolejích?

(Reforma financování ubytování a stravování)

Chceme platit za koleje 1 600 měsíčně? Povede reforma ubytování k anarchii nebo ke konci monopolu kolejí? Způsobí reforma diskriminaci sociálně slabších studentů? Zkvalitní se služby kolejí a menz? Nastane nové dilema: menza nebo bufet?

Za 5 minut 12

cyklus besed na aktuální témata

První z řady besed pořádaných Studentskou iniciativou – Studna se zaměří na téma navýsost aktuální: horlivě diskutovanou, přesto mnoha nejasnostmi obestřenou reformu financování ubytování a stravování studentů. O tom, že se nejedná pouze o kosmetickou úpravu či obyčejné zdražování a profitování na úkor studentů, se bude možno přesvědčit již od začátku roku 2005, kdy by měla plánovaná reforma vstoupit v platnost. K besedě jsou pozváni zástupci navrhovatelů reformy – M. Kohajda, místopředseda Studentské komory Rady vysokých škol a další hosté: M. Hodulík, místopředseda Kolejní rady, kvestor UP Ing. J. Jirka, prorektorka UP pro studijní záležitosti prof. L. Ludíková a Ing. B. Pirklová, ředitelka Správy kolejí a menz UP.

Pondělí 10. 5. 2004 v 19 hod.
 Lectorium Uměleckého centra UP (konvikt).